

prope ipsam civitatem ad Orientem Ecclesia in honorem sancti Martini antiquitus facta, dum adhuc Romani Britanniam incolerent, in qua Regina, quam Christianam fuisse prædiximus, orare consueverat. In hac ergo & ipsi primò convenire, psallere, orare, Missas facere, prædicare & baptizare ceperunt, donec Rege ad fidem converso, majorem prædicandi per omnia, & Ecclesias fabricandi vel restaurandi, licentiam acciperent. At ubi ipse etiam inter alios delectatus vita mundissima sanctorum, & promissis eorum suavissimis, quæ vera esse miraculorum quoque multorum ostensione firmaverunt, credens baptizatus est, capere plures quotidie ad audiendum verbum confluere, ac relicto gentilitatis ritu, unitati se sanctæ Christi Ecclesiæ credendo sociare. Quorum fidei & conversioni ita congratulatus esse Rex perhibetur, ut nullum tamen cogeret ad Christianismum, sed tantummodo credentes arctiori dilectione, quasi concives sibi regni celestis, amplecteretur.

Urbem autem hanc Metropolim Ecclesiasticam Gregorium Magnum constituisse, ex ipsiusmet verbis apud Bedam^a discitur, dum ait: *Britanniarum* ^{a Beda lib. 1. cap. 27.} vero omnes Episcopos tuæ fraternitati committimus, ut indocti doceantur, infirmi persuasione roborentur, perversi autoritate corrigantur. & alio capite^b: *Et quia nova* ^{b Idem cap. 29.} Anglorum Ecclesia ad omnipotentem Dei gratiam, eodem Domino largiente, & te laborante perducta est, usum tibi pallii in ea ad sola Missarum solennia agenda, concedimus, ita ut per loca singula duodecim Episcopos ordines, qui tuæ subjaceant ditioni.

At non solum¹ Metropolitam institutum fuisse Augustinum à Gregorio VIII. Magno, sed etiam Primatem docet idem Gregorius apud eundem Bedam^c: *Tua, inquit, Fraternitas non solum eos Episcopos quos ordinaverit, neque hos tantummodo qui Eboraci per Episcopum fuerint ordinati, sed etiam omnes Britannia* <sup>c Dorover-
NUM SEDES
PRIMATIS
BRITANNIÆ.
Idem ibid.</sup> Sa- cerdotes habeat, Deo Domino nostro Jesu Christo auctore, subjectos. Quatenus ex vita & lingua tuæ sanctitatis, & recte credendi & bene vivendi normam percipiant, atque officium suum fide ac moribus exequentes, ad celestia, cum Dominus voluerit, regna pertingant. Tandem ne ignores qua in Ecclesia Augustinus sedem Metropolitæ Primatisque instituerit, audi denuo ipsummet Bedam^d, qui quasi ^{d Idem lib. 1. cap. 33.} solus restauratæ Ecclesiæ Anglicanæ testis nobis superest. Augustinus, inquit, ubi in regia civitate sedem Episcopalem (ut prædiximus) accepit, recuperavit in ea, regio fultus adminiculo, Ecclesiam quam ibi Romanorum antiquorum fidelium opere factam fuisse didicerat, & eam in nomine Salvatoris Dei & Domini nostri Jesu Christi sacravit, atque ibidem sibi habitationem statuit, & cunctis successoribus suis.

Eboracum antiqua & nobilis civitas in Britannia recensetur apud Ptole- IX. mæum^e, nec non apud Eutropium^f, qui Constantium ibi obiisse scribit. Est, ^{e Ptol. lib. 2. cap. 3.} inquit eruditissimus Camdenus, *urbs Angliæ secunda hujus regionis pulcherrima, universæque Septentrionali parti & præsidio & ornamento, amœna, ampla, munita, ædificiis tam privatis quam publicis exulta, opibus civibusque referta* ^{f Eutrop. lib. 10.} & Archiepiscopali sede præclara. Quomodo autem ejus Episcopus Metropolita Ecclesiastici auctoritatem obtinuerit, discere est ex Gregorio Magno apud Bedam^g, dum hæc Augustino, quem in Britanniam Apo- ^{g Beda lib. 1. cap. 29.} stolum miserat, præcipit: *Ad Eboracum civitatem te volumus Episcopum mittere, quem ipse judicaveris ordinare: ita dumtaxat, ut si eadem civitas cum finitimis locis verbum Dei receperit, ipse quoque duodecim Episcopos ordinet, & Metropolitanæ honore perfruatur: quia ei, ego quoque (si vita comes fuerit) pallium tribuere Domino favente disponimus, quem tamen tuæ fraternitatis volumus dispositioni subiacere. Post obitum verò tuum, ita Episcopis, quos ordinaverit, præsit, ut Lundoniensis Episcopi nullo modo ditioni subjaceat. Sit vero inter Lundoniensis & Eboracensis Civitatis Episcopos in posterum honoris ista distinctio, ut ipse prior habeatur, qui prius fuerit ordinatus. Gregorii præceptis obediens Augustinus Paulinum ad gentem Nordanhumborum, hoc est, ad Anglos qui ad Aquilonarem Humbri*

X

flumi-

NOTÆ LUCE HOLSTENII.

¹ Metropolitam] Fuit etiam Legatus Sedis Apostolicæ, de qua re vide Baronium anno Christi 1117. num. 8.